

ANALIZA III - LISTA 7

1*. Pokazać, że całka krzywoliniowa funkcji $f(x, y)$ wzdłuż drogi σ zadanej we współrzędnych biegunowych poprzez $r = r(\theta)$, $\theta_1 \leq \theta \leq \theta_2$ jest równa

$$\int_{\theta_1}^{\theta_2} f(r \cos \theta, r \sin \theta) \sqrt{r^2 + \left(\frac{dr}{d\theta}\right)^2} d\theta.$$

Obliczyć długość krzywej $r = 1 + \cos \theta$, $0 \leq \theta \leq 2\pi$.

2. Niech $f(x, y) = 2x - y$ i $\sigma(t) = (t^4, t^4)$, $0 \leq t \leq 1$. Obliczyć $\int_{\sigma} f ds$. Obliczyć długość krzywej σ . Obliczyć długość odcinka krzywej dla $0 \leq t \leq t_0$, gdzie $t_0 \leq 1$. To samo, gdy $\sigma(t) = (t, t)$, $0 \leq t \leq 1$ i porównać.

3*. Znaleźć masę przewodu, który powstaje z przecięcia sfery $x^2 + y^2 + z^2 = 1$ i płaszczyzny $x + y + z = 0$ jeśli gęstość masy w punkcie (x, y, z) wynosi $\rho(x, y, z) = x^2$ gramów na jednostkę długości.

4. Obliczyć $\int_{\sigma} f ds$, gdzie $f(x, y, z) = z$ i $\sigma(t) = (t \cos t, t \sin t, t)$, $0 \leq t \leq t_0$.

5. Dla krzywej $\sigma(t) = (x(t), y(t), z(t))$, $a \leq t \leq b$ niech $s(t)$ oznacza długość odcinka krzywej odpowiadającego przedziałowi czasu $[a, t]$. Korzystając ze wzoru na długość krzywej pokazać, że

$$\frac{ds}{dt} = \|\sigma'(t)\| = \sqrt{x'(t)^2 + y'(t)^2 + z'(t)^2}.$$

Jeśli założymy, że obiekt porusza się po krzywej tak, że w chwili t znajduje się w punkcie $\sigma(t)$, to powyższy wzór mówi, że prędkość w chwili t jest równa długości wektora stycznego do krzywej w punkcie $\sigma(t)$.

6. Obliczyć całki krzywoliniowe (dwa dowolne punkty liczą się jako jedno zadanie).

(a) $\int_{\sigma} x dx + y dy + z dz$, $\sigma(t) = (t^2, 3t, 2t^3)$, $-1 \leq t \leq 2$,

(b) $\int_{\sigma} x dy - y dx$, $\sigma(t) = (\cos t, \sin t)$, $0 \leq t \leq 2\pi$,

(c) $\int_{\sigma} x dx + y dx$, $\sigma(t) = (\cos \pi t, \sin \pi t)$, $0 \leq t \leq 2$,

(d) $\int_{\sigma} yz dx + xz dy + xy dz$, gdzie σ składa się z dwóch odcinków łączących punkt $(1, 0, 0)$ z $(0, 1, 0)$ i dalej z $(0, 0, 1)$.

(e) $\int_{\sigma} x^2 dx - xy dy + dz$, gdzie σ jest fragmentem paraboli $z = x^2$, $y = 0$ od $(-1, 0, 1)$ do $(1, 0, 1)$.

7. Pole sił F jest równe $F(x, y, z) = (x, y, z)$. Obliczyć pracę wykonaną przy przesuńnięciu obiektu wzdłuż paraboli $y = x^2$, $z = 0$, od $x = -1$ do $x = 2$.

8. Załóżmy, że wektor F jest prostopadły do wektora stycznego $\sigma'(t)$ w punkcie $\sigma(t)$. Pokazać, że $\int_{\sigma} F \circ ds = 0$. Załóżmy, że wektor F jest równoległy do wektora stycznego $\sigma'(t)$ w punkcie $\sigma(t)$ tzn. $F(\sigma(t)) = \lambda(t)\sigma'(t)$, gdzie $\lambda(t) > 0$. Pokazać, że $\int_{\sigma} F \circ ds = \int_{\sigma} \|F\| ds$.

9. Niech $F(t)$ oznacza jednostkowy wektor styczny do krzywej σ . Ile wynosi $\int_{\sigma} F \circ ds$?

10. Niech $F(x, y, z) = (z^3 + 2xy, x^2, 3xz^2)$. Pokazać, że $\int_{\sigma} F \circ ds$ wokół obwodu kwadratu jednostkowego jest równa 0.

11. Obliczyć $\int_{\sigma} 2xyz dx + x^2 z dy + x^2 y dz$, gdzie σ jest krzywa zorientowaną łączącą $(1, 1, 1)$ z $(1, 2, 4)$.

12. Załóżmy, że $\nabla f(x, y, z) = (2xyze^{x^2}, ze^{x^2}, ye^{x^2})$ i $f(0, 0, 0) = 5$. Obliczyć $f(1, 1, 2)$.

13. Niech pole sił będzie określone wzorem $F(x, y, z) = -(x, y, z)/r^3$, gdzie $r = \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$. Pokazać, że praca potrzebna do przesunięcia obiektu z (x_1, y_1, z_1) do (x_2, y_2, z_2) zależy tylko od promieni $r_1 = \sqrt{x_1^2 + y_1^2 + z_1^2}$ i $r_2 = \sqrt{x_2^2 + y_2^2 + z_2^2}$.

14. Niech $\sigma : [-a, a] \mapsto \mathbb{R}^3$ będzie krzywą. Niech $\gamma(t) = \sigma(-t)$. Pokaż, że $\int_{\sigma} F ds = \int_{\gamma} F ds$ i $\int_{\sigma} F \circ ds = -\int_{\gamma} F \circ ds$.

15*. Niech $\sigma : [a, b] \mapsto \mathbb{R}^3$ i $\gamma : [c, d] \mapsto \mathbb{R}^3$ będą parametryzacjaami krzywej takimi, że $\gamma = \sigma \circ \rho$, gdzie ρ jest monotoniczne i C^1 . Jeśli $\sigma(a) = \gamma(c)$ i $\sigma(b) = \gamma(d)$ to $\rho'(s) \geq 0$ i

$$\int_{\sigma} f ds = \int_{\gamma} f ds, \quad \int_{\sigma} F \circ ds = \int_{\gamma} f \circ ds.$$

Jeśli $\sigma(a) = \gamma(d)$ i $\sigma(b) = \gamma(c)$ to $\rho'(s) \leq 0$ i

$$\int_{\sigma} f ds = \int_{\gamma} f ds, \quad \int_{\sigma} F \circ ds = -\int_{\gamma} f \circ ds.$$

16*. Niech D będzie obszarem, a C jego brzegiem. Niech $\sigma : [a, b] \mapsto \mathbb{R}^3$ i $\gamma : [c, d] \mapsto \mathbb{R}^3$ będą parametryzacjaami C takimi, że $\gamma = \sigma \circ \rho$, gdzie ρ jest C^1 i $\rho' > 0$. Niech $\sigma(t) + \varepsilon n_{\sigma}(t) \notin D$ dla $0 < \varepsilon \leq \varepsilon_0$. Wtedy $\gamma(t) + \eta n_{\gamma}(t) \notin D$ dla $0 < \eta \leq \eta_0$. $n_{\sigma} = (\sigma'_2(t), -\sigma'_1(t))$, $n_{\gamma} = (\gamma'_2(t), -\gamma'_1(t))$.

17. Korzystając ze wzoru Greena obliczyć podane całki, przy założeniu, że krzywe są zorientowane dodatnio (dwa podpunkty liczą się jako całe zadanie).

a) $\int_{\sigma} y dx - x dy$, gdzie σ jest brzegiem kwadratu $[-1, 1] \times [-1, 1]$.

b) $\int_{\sigma} (y^2 + x^3) dx + x^4 dy$, gdzie σ jest brzegiem kwadratu $[0, 1] \times [0, 1]$.

c) $\int_{\sigma} xy^2 dy - x^2 y dx$, gdzie σ jest okręgiem $x^2 + y^2 = a^2$.

18*. Korzystając ze wzoru Greena obliczyć podane całki, przy założeniu, że parametryzacja brzegu σ jest zorientowana dodatnio. Można na początek założyć, że krzywa jest okręgiem.

a) $\int_{\sigma} \cos \langle v, n \rangle ds$, gdzie $n = \frac{n_{\sigma}}{\|n_{\sigma}\|}$ jest jednostkowym zewnętrznym wektorem normalnym do krzywej, v dowolnym ustalonym wektorem, a $\cos \langle v, n \rangle$ jest cosinusem kąta między nimi.

b) $\int_{\sigma} (x, y) \circ n ds$.

o oznacza jak zwykle iloczyn skalarny, $n_{\sigma} = (\sigma'_2(t), -\sigma'_1(t))$.

19. Znaleźć pole elipsy korzystając ze wzoru $A(D) = \frac{1}{2} \int_{\partial D} xdy - ydx$.

20. Znaleźć pole obszaru ograniczonego przez jeden łuk cykloidy $x = a(\theta - \sin \theta)$, $y = a(1 - \cos \theta)$, $a > 0$, $0 \leq \theta \leq 2\pi$ i oś x .

21*. Pokaż, że koło jednostkowe jest obszarem elementarnym. Znajdź parametryzacje $\phi_1, \phi_2, \psi_1, \psi_2$ i pokaż, że są one równoważne ze standardową parametryzacją okręgu.

22*. Niech D będzie obszarem, w którym zachodzi twierdzenie Greena. Załóżmy, że funkcja $u(x, y)$ jest harmoniczną, tzn. $\Delta u = \partial^2 u / \partial x^2 + \partial^2 u / \partial y^2 = 0$ na D . Pokazać, że

$$\int_{\partial D} \nabla u \circ n ds = \int_{\partial D} -\frac{\partial u}{\partial y} dx + \frac{\partial u}{\partial x} dy = 0,$$

gdzie n jest jednostkowym zewnętrznym wektorem normalnym do krzywej, patrz def. w zadaniu 18.